

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/48/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6721201477
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6721201477.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Danice Kočičkovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v D., B. XXXX/XX, XXX XX, zastúpeného advokátom Mgr. Ivanom Bugrim so sídlom Advokátskej kancelárie vo Zvolene, Nám. SNP 23, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 71 Bratislava – mestská časť Staré mesto, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 5.642,41 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, č.k. 10C/15/2021-293 zo dňa 09.05.2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdzuje.

II. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.642,41 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (prvý výrok) a aj povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania (druhý výrok).

1.1 Z jeho dôvodov vyplýva, že žalobca žalobou zo dňa 09.04.2021 uplatnil proti žalovanému nárok na zaplatenie 5.642,41 Eur titulom náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy za marec 2018 až marec 2021, celkom za 1.709,71 odpracovaných hodín služobnej pohotovosti; škoda bola spôsobená porušením práva Európskej únie (ďalej aj „komunitárne právo“ alebo „únievé právo“ resp. „právo Únie“), a to porušením Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej aj „Smernica“), ktorá bola žalovaným nesprávne implementovaná (resp. nebola v časti implementovaná) do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky.

1.2 Okresný súd rozhodol medzitýmnym rozsudkom č.k. 10C/15/2021-213 zo dňa 26.10.2021 tak, že základ nároku je daný. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č.k. 11Co/3/2022-255 zo dňa 23.02.2023 medzitýmny rozsudok zmenil tak, že určil, že základ nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je daný. Preto sa v ďalšom konaní súd prvej inštancie zaoberal už len výškou nároku žalobcu.

1.3 Okresný súd, vychádzajúc z ustanovení §86 ods. 1,2,3,4, §92 ods.2,3,4,5 zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej „zákon o HaZZ“) konštatoval, že na základe rozhodnutia riaditeľa Krajského riaditeľstva HaZZ v Banskej Bystrici č. 551/1/2002 zo dňa 08.03.2002 bol žalobca dňom 01.04.2002 vymenovaný do funkcie technik špecialista. Od marca 2018 do marca 2021 odpracoval žalobca 1.709,71 hodín služobnej pohotovosti. Služobný (pracovný) čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý

nerovnomerne (§86 zákona o HaZZ), a to tým spôsobom, že týždenný pracovný čas sa skladá zo 17 hodinových pracovných zmien (výkon služby), po ktorých nasleduje určená 7 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. Celkovo teda v rámci jednej pracovnej zmeny strávi na pracovisku sústavne minimálne 24 hodín. Výkon služobnej pohotovosti je rozdelený na aktívnu časť služobnej pohotovosti (práca nadčas) a neaktívnu časť služobnej pohotovosti. Tento spôsob rozvrhnutia služobného času sa uplatňuje dlhoročne až do súčasnosti. Služobné pohotovosti sú určované na čas nočných hodín; v prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach, hasiči sú vyslaní na zásah a služobná pohotovosť sa mení na prácu nadčas.

1.4 Keďže v mieste výkonu služby sa striedajú 3 hasičské zmeny, každý tretí deň odslúži každá pracovná zmena 24 hodín a následne majú príslušníci v tejto zmene dva dni voľna. Ide o nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, ktorého časť pripadá na tzv. služobnú pohotovosť (§86 ods. 2 zákona o HaZZ v spojení s §92 zákona o HaZZ). Striedajú sa tri hasičské zmeny, každý tretí deň hasič odslúži 24 hodín a následne má dva dni voľna. Mesačne odslúži každá hasičská zmena 10 pracovných zmien, pričom každý tretí mesiac až 11 zmien, čo je v priemere 10,4 zmeny mesačne. V službe teda žalobca strávi bežne 240 až 264 hodín mesačne. Do tohto rozsahu nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Každá pracovná zmena je 24 hodinová (17 hodín predstavuje výkon služby a 7 hodín služobná pohotovosť), čo pri výpočte 7 hodín pracovnej pohotovosti x 10,4 zmien za mesiac mesačne predstavuje 72,8 hodín pracovnej pohotovosti a ročne 873,6 hodín pracovnej pohotovosti (12 x 72,8). Každý hasič v zmenovej službe má za rok (365 dní) pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní / 3 zmeny), ročne je to teda priemerne 2.920 odpracovaných hodín (121,67 zmenových služieb x 24 hodinová služba).

1.5 Vzhľadom na takéto nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, ktorého súčasťou je služobná pohotovosť v mieste výkonu služby, v žalovanom období marec 2018 - marec 2021 len v rámci samotnej služobnej pohotovosti priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby (15% a 30% pohotovosť) žalobca odpracoval v období od marca 2018 do decembra 2018 vrátane 452,84 hodín, od januára 2019 do decembra 2019 vrátane 545,86 hodín, v období od januára 2020 do decembra 2020 vrátane 550,76 hodín, v období od januára 2021 do marca 2021 vrátane 160,25 hodín, celkom za žalované obdobie od marca 2018 do marca 2021 vrátane odpracoval spolu 1.709,71 hodín pracovnej pohotovosti. Priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia, t.j. od 01.03.2018 do 31.03.2021 (ďalej aj „žalované obdobie“) dosiahol 52,29 hodín týždenne.

1.6 Počas pracovnej pohotovosti, a to aj v jej „neaktívnej časti“, sa ako príslušník HaZZ (hasič) musel žalobca zdržiavať na pracovisku, z tohto sa nesmel vzdialiť a musel byť vždy počas celej doby neaktívnej časti pracovnej pohotovosti pripravený na vykonanie zásahu. Ak je vyhlásený výjazd, vykonáva sa do jednej minúty od vyhlásenia, a teda v skutočnosti napriek tomu, že časť pracovnej pohotovosti tvorí jej „neaktívna časť“, aj tento časový úsek je povinný nevyhnutne tráviť na pracovisku a byť okamžite pripravený na vykonanie zásahu. Napriek tejto skutočnosti sa mu však neaktívna časť pracovnej pohotovosti nezapočítava do fondu pracovného času. Keďže sa však vo fonde pracovného času neaktívna časť pracovnej pohotovosti nezohľadňuje, potom priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia značne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ podľa §85 ods. 2 ZoHaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín v zmysle článku 6 písm. b) Smernice.

1.7 Okresný súd uzavrel, že ak je príslušníkovi HaZZ podľa §92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu a 30% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja (§122 ods. 1 zákona o HaZZ); ak je príslušníkovi podľa §92 od. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 50% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja (§122 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ). Žalobcovi je uhrádzaná služobná pohotovosť vo výške vyplývajúcej z §122 zákona o HaZZ vo výške 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ods. 1); pri nariadenej služobnej pohotovosti je žalobcovi uhrádzaná peňažná náhrada vo výške 50% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ods. 2 prvá veta). Súd prvej inštancie mal za to, že ustanovenie §122 zákona o HaZZ je, pokiaľ ide o výpočet náhrady spôsobenej škody práve takým ustanovením, ktoré je z hľadiska analógie iuris najbližšie prejednávanej veci. Vzhľadom na požiadavku primeranosti náhrady škody mal za to, že výšku náhrady škody je potrebné v danom prípade stanoviť analogickým použitím ustanovenia §122 zákona o HaZZ, ktoré upravuje náhradu za služobnú pohotovosť a náhradu za nariadenú služobnú pohotovosť. Hodiny, ktoré žalobca odpracoval nad limit maximálneho priemerného týždenného pracovného času, je možné analogicky

posúdiť ako odpracovanie mimo rozvrhnutia služobného času, keďže tento by mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu jeho práv nedochádzalo, pritom k porušeniu práv dochádzalo práve výkonom pohotovosti.

1.8 Prvoinštančný súd mal za to, že primeranú náhradu škody v danom prípade predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou, uvedenou v §122 ods. 1 zákona o HaZZ a peňažnou náhradou, uvedenou v §122 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ. Počas príslušného kalendárneho mesiaca vykonáva žalobca jednak služobnú pohotovosť, určenú v súlade s §92 ods. 1 cit. zákona, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby, a súčasne môže byť nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času v zmysle §92 ods. 2 cit. zákona, ak je nevyhnutné zabezpečiť napr. personálnu obsadenosť v mieste výkonu služby v dôsledku absencie hasičov. Obe služobné pohotovosti, či už podľa §92 ods. 1 alebo §92 ods. 2 zákona o HaZZ, sa nezapočítavajú do pracovného času a výkon týchto služobných pohotovostí nie je rozlíšený ani na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac, kde je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti. Vychádzajúc tak z určenia výšky nemajetkovej ujmy ako rozdielu náhrady uvedenej v §122 ods. 1 zákona o HaZZ (15% alebo 30% peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a peňažnej náhrady uvedenej v §122 ods. 2 zákona o HaZZ (vo výške 50% z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) je v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti počas pracovných dní možné určiť výšku nemajetkovej ujmy ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti podľa §92 ods. 1 zákona o HaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35% peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 15%) a v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti podľa §92 ods. 1 zákona o HaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20% peňažnej náhrady z príslušnej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 30%). Primeraná náhrada škody tak predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti (50% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ) a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť (15% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 1 zákona o HaZZ a 30% z tejto sumy ak ide o deň služobného pokoja), t.j. vo výške zodpovedajúcej 35% resp. 20% zo sumy, ktorá je príslušnou časťou služobného platu (50% - 15% = 35%, a v prípade ak ide o deň služobného pokoja 50% - 30% = 20%). Takýto spôsob výpočtu náhrady škody spĺňa odškodňovaciu úlohu, je v súlade s judikatúrou Súdneho dvora a zároveň spĺňa aj požiadavku primeranosti, pričom nie je sumou neprimerane vysokou.

1.9 Žalobca si neuplatnil mzdový nárok, ale domáha sa náhrady škody porušením únieového práva, pričom spôsob výpočtu výšky náhrady škody podľa ustanovenia §122 zákona o HaZZ použil výlučne len z dôvodu, že neexistuje právna úprava, ktorá by presne stanovovala spôsob výpočtu náhrady škody v takýchto prípadoch.

1.10 Pokiaľ ide o splatnosť jednotlivých dielčích nárokov na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy, mal okresný súd za to, že tieto nároky vznikajú postupne a osobitne za každý jednotlivý mesiac, v ktorom boli práva žalobcu porušované, a to vždy ku dňu splatnosti mzdy za daný mesiac. Za obdobie marec 2018 - december 2018 fond pracovného času a služobná pohotovosť predstavovala celkom 10 mesiacov t.j. 306 dní, pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by v tomto období každý hasič mal odpracovať 102 zmenových služieb (306 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkom 2.448 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (102 zmenových služieb x 24 hodín); priemerný počet týždňov za obdobie 10 mesiacov predstavuje 43,71 týždňov (306 dní : 7 dní); pri počte odpracovaných hodín 2.448 a priemernom počte týždňov 43,71 v tomto období tak týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku predstavuje v priemere 56 hodín (2.488 hodín : 43,71 týždňov), čo presahuje týždenný pracovný čas určený Smernicou o 8 hodín každý týždeň. Žalobca za obdobie marec 2018 až december 2018 preukázateľne odpracoval spolu 2.247,18 hodín, z toho fond pracovného času predstavuje 1.768,50 hodín, služobná pohotovosť určená v zmysle §92 ods. 1 zákona o HaZZ v rozsahu 452,84 hodín, služobná pohotovosť nariadená v zmysle §92 ods. 2 zákona o HaZZ v rozsahu 25,84 hodín, spolu služobná pohotovosť určená podľa §92 ods. 1 zákona o HaZZ a nariadená podľa §92 ods. 2 zákona o HaZZ v rozsahu 478,68 hodín. Za uvedené obdobie roku 2018 žalobca priemerne odpracoval 43,71 týždňov, čo zodpovedá odpracovanému týždennému času v priemere 51,41 hodín (2.247,18 hodín : 43,71).

1.11 Nemajetkovú ujmu za príslušný kalendárny mesiac možno určiť ako súčin odpracovaných hodín služobnej pohotovosti v daný kalendárny mesiac a 35% alebo 20% z príslušnej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac v závislosti od toho, či hodiny služobnej pohotovosti boli odpracované počas pracovného týždňa alebo v čase pracovného pokoja. V období marec 2018 až december 2018

podľa §92 ods. 1 zákona o HaZZ odpracoval 431,84 hodín služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac a 21 hodín služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac; v služobnej pohotovosti, ktorá mu bola nariadená podľa §92 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ v tomto období, odpracoval 25,84 hodín. Za služobnú pohotovosť odpracovanú v období marec až december 2018 v rozsahu 478,68 hodín mu bola vyplatená suma v celkovej výške 703,85 Eur. Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť vykonanú nad rozsah ustanoveného týždenného pracovného času v kalendárnom roku 2018 predstavuje spolu sumu 1.303,12 Eur.

1.12 V období január 2019 - december 2019 fond pracovného času a služobná pohotovosť za 12 mesiacov t.j. 365 dní pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by v tomto období každý hasič mal odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkovo 2.920,08 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (121,67 zmenových služieb x 24 hodín). Priemerný počet týždňov za obdobie 12 mesiacov predstavuje 52,14 týždňov (365 dní : 7 dní). Pri počte odpracovaných hodín 2.920,08 a priemernom počte týždňov 52,14 v tomto období týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku predstavuje v priemere 56 hodín (2.920,08 hodín : 52,14 týždňov), čo presahuje týždenný pracovný čas určený ES 2003/88 o 8 hodín každý týždeň. Za obdobie január 2019 až december 2019 žalobca preukázateľne odpracoval spolu 2.651,36 hodín, z toho fond pracovného času predstavuje 2.093,50 hodín; služobná pohotovosť určená v zmysle §92 ods. 1 zákona o HaZZ v rozsahu 545,86 hodín; služobná pohotovosť nariadená v zmysle §92 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ v rozsahu 12 hodín. V roku 2019 priemerne odpracoval 52,14 týždňov, čo zodpovedá odpracovanému týždennému času v priemere 50,85 hodín (2.651,36 hodín : 52,14). V období január 2019 až december 2019 podľa §92 ods. 1 zákona o HaZZ odpracoval 524,86 hodín služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac a 21 hodín služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac. Služobnú pohotovosť, ktorá bola žalobcovi nariadená podľa §92 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ, v tomto období odpracoval v rozsahu 12 hodín. Za služobnú pohotovosť odpracovanú v období január až december 2019 v rozsahu 557,86 hodín mu bola vyplatená suma v celkovej výške 887,92 Eur. Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť, vykonanú nad rozsah ustanoveného týždenného pracovného času v kalendárnom roku 2019 predstavuje spolu sumu 1.722,39 Eur.

1.13 V období január 2020 - december 2020 pri fonde pracovného času a služobnej pohotovosti za 12 mesiacov t.j. 366 dní pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by každý hasič mal odpracovať 122 zmenových služieb (366 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkovo 2.928 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (122 zmenových služieb x 24 hodín). Priemerný počet týždňov za obdobie 12 mesiacov predstavuje 52,29 týždňov (366 dní : 7 dní). Pri počte odpracovaných hodín 2.928 a priemernom počte týždňov 52,29 v tomto období týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku predstavuje v priemere 56 hodín (2.928 hodín : 52,29 týždňov), čo rozhodne presahuje týždenný pracovný čas, určený Smernicou o 8 hodín každý týždeň. Žalobca za obdobie január 2020 až december 2020 preukázateľne odpracoval spolu 2.667,76 hodín, z toho fond pracovného času predstavuje 2.117 hodín, služobná pohotovosť určená v zmysle §92 ods. 1 zákona o HaZZ predstavuje 550,76 hodín, služobná pohotovosť nariadená v zmysle §92 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ predstavuje 0 hodín. V roku 2020 priemerne odpracoval 52,29 týždňov, čo zodpovedá odpracovanému týždennému času v priemere 51,02 hodín (2.667,76 hodín : 52,29), v období január 2020 až december 2020 podľa §92 ods. 1 zákona o HaZZ odpracoval žalobca 515,76 hodín služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac a 35 hodín služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac. Služobnú pohotovosť podľa §92 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ v tomto období nemal nariadenú. Za služobnú pohotovosť odpracovanú v období január až december 2020 v rozsahu 550,76 hodín mu bola vyplatená suma 930,93 Eur. Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť vykonanú nad rozsah ustanoveného týždenného pracovného času v kalendárnom roku 2020 predstavuje 1.985,48 Eur.

1.14 V období január 2021 - marec 2021 pri fonde pracovného času a služobnej pohotovosti za 3 mesiace t.j. 90 dní pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň by každý hasič mal odpracovať 30 zmenových služieb (90 dní : 3 zmeny), čo predstavuje celkovo 720 odpracovaných hodín za uvedené obdobie (30 zmenových služieb x 24 hodín). Priemerný počet týždňov za obdobie 3 mesiacov predstavuje 12,86 týždňov (90 dní : 7 dní). Pri počte odpracovaných hodín 720 a priemernom počte týždňov 12,86 v tomto období týždenný pracovný čas hasiča na pracovisku predstavuje v priemere

56 hodín (720 hodín : 12,86 týždňov), čo presahuje týždenný pracovný čas určený Smernicou o 8 hodín každý týždeň. Žalobca za obdobie január 2021 až marec 2021 preukázateľne odpracoval spolu 718,35 hodín, z toho fond pracovného času predstavuje 512,10 hodín, služobná pohotovosť určená v zmysle §92 ods. 1 zákona o HaZZ v rozsahu 160,25 hodín, služobná pohotovosť nariadená v zmysle §92 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ v rozsahu 46 hodín. V období január 2021 až marec 2021 žalobca priemerne odpracoval 12,86 týždňov, čo zodpovedá odpracovanému týždennému času v priemere 55,86 hodín (718,35 hodín : 12,86). V období január 2021 až marec 2021 podľa §92 ods. 1 zákona o HaZZ odpracoval 153,25 hodín služobnej pohotovosti, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 15% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac a 7 hodín služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú mu prináležala odmena v rozsahu 30% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac. Služobnú pohotovosť, ktorá mu bola nariadená podľa §92 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ v tomto období odpracoval v rozsahu 46 hodín. Za služobnú pohotovosť odpracovanú v období január až marec 2021 v rozsahu 206,25 hodín mu bola vyplatená suma v celkovej výške 815,58 Eur. Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť vykonanú nad rozsah ustanoveného týždenného pracovného času za obdobie január 2021 až marec 2021 predstavuje spolu sumu 631,43 Eur.

1.15 Celková výška náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy za žalované obdobie marec 2018 až marec 2021 pri odpracovaných hodinách služobnej pohotovosti, určenej podľa §92 ods. 1 zákona o HaZZ v rozsahu 1.709,71 hodín predstavuje celkom sumu 5.642,41 Eur.

1.16 Okresný súd konštatoval, že pri posudzovaní výšky nemajetkovej ujmy je viazaný vnútroštátnym právnym predpisom len v tom, že má posúdiť primeranosť uplatňovanej výšky nemajetkovej ujmy s ujmom, ktorú poškodený v dôsledku porušenia únieového práva nesprávnou transpozíciou smernice utrpel. Žalobca počas 3 ročného žalovaného obdobia odpracoval 1.709,71 hodín služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času. Po prepočte na Eur to predstavuje náhradu škody vo výške zaokrúhlene 3,30 Eur (5.642,41 Eur : 1.709,71 hodín) za každú hodinu, ktorú musel v rámci služobnej pohotovosti, nezahrnutej do pracovného času navyše stráviť v práci a nemohol ju venovať rodine, priateľom, osobným záľubám, regenerácii či odpočinku. Ako hasič v práci dennodenne nasadzuje vlastný život, jeho práca je extrémne fyzicky a psychicky náročná, preto každá jedna hodina, ktorú môže tráviť mimo práce, je pre neho dôležitá a to aj z hľadiska obnovy fyzických a psychických síl pre zachovanie možnosti vykonávania tejto náročnej práce v budúcnosti. Náhrada škody zodpovedajúca sume 3,30 Eur za každú hodinu porušovania základných práv žalobcu je aj z hľadiska elementárnej spravodlivosti sumou minimálne primeranou.

1.17 Súd prvej inštancie nesúhlasil s námietkami žalovaného voči žalovanej výške náhrady škody, ktorý tvrdil, že priemerná výška súdmi priznaných nárokov je 2.400,- Eur. Okresný súd mal za to, že v rozhodnutiach, na ktoré poukazoval žalovaný, súdy vychádzali zo skutkového stavu spravidla z rokov 2013-2017, kedy aj funkčné platy žalobcov (hasičov) boli podstatne nižšie než v aktuálnom období (2018-2021). Avšak aj v súdnych konaniach, na ktoré poukazoval žalovaný, súdy vychádzali z výšky (hodinovej) mzdy jednotlivých žalobcov (hasičov). Nepochybne došlo aj k nárastu cien a priemerných miezd a z tohto pohľadu je výška odškodnenia nemajetkovej ujmy v sume napr. 2.400,- Eur, ktorá mohla byť teoreticky primeranou napr. v roku 2016, už zjavne v súčasnosti neprimerane nízka. Súdy v niektorých rozhodnutiach, na ktoré žalovaný poukazoval, určili výšku náhrady nemajetkovej ujmy vlastnou úvahou, ale vo viacerých rozhodnutiach, na ktoré sám žalovaný poukazuje (napr. rozsudok Okresného súdu Košice II sp.zn. 18Cpr/5/2016 zo dňa 05.09.2018, rozsudok Okresného súdu Košice II sp.zn. 11Cpr/19/2018 zo dňa 09.01.2019) súdy akceptovali vyčíslenie nemajetkovej ujmy presne spôsobom, aký žalobca uplatňuje a takto vyčíslenú nemajetkovú ujmu žalobcom (hasičom) aj priznali, považujúc ju za „minimálne primeranú“. Ak aj v uvedených konaniach súdy časť nároku žalobcov zamietli, nebolo to z dôvodu, že by sa nestotožnili s vyčíslením nemajetkovej ujmy, ale k čiastočnému zamietnutiu žaloby došlo v dôsledku účinne vznesenej námietky premlčania (pokiaľ žalobcovia uplatňovali nárok za obdobie viac než 3 roky pred podaním žaloby). Na výšku priznaných nárokov mala vplyv aj skutočnosť, že (hodinové) mzdy hasičov v rokoch 2013-2017 boli nižšie ako v žalovanom období 2018-2021; na výšku mzdy má vplyv aj služobná hodnosť a vykonávaná funkcia každého hasiča a táto skutočnosť mala vplyv aj na výšku žalovaných a súdmi priznaných nárokov vo viacerých konaniach, na ktoré žalovaný poukazuje. Napokon, ak by v súčasnosti mala byť primeranou žalovaným uvádzaná suma 2.400,- Eur, tak by každá jedna hodina navyše, ktorú musel odpracovať, aj keď na to z hľadiska únieového práva nebol povinný a bol prekračovaný Smernicou 2003/88/ES maximálny pracovný čas, bola odškodnená sumou 1,32 Eur, čo je náhrada neprimerane nízka, očividne neprimeraná závažnosti porušenia práv, najmä s prihliadnutím na náročnosť, nebezpečnosť a spoločenský význam práce žalobcu. Zároveň, ak by mala byť výška náhrady škody stanovená vo výške podľa názoru žalovaného, táto by bola oveľa nižšia než vyplácaná odmena za služobnú pohotovosť

(15% resp. 30%), pričom takýmto spôsobom by sa žalovanému de facto „oplatilo“ naďalej porušovať práva hasičov na maximálne 48 hodinový týždenný služobný čas, pretože by vedel, že aj v prípade, ak sa aj niektorí budú na súde domáhať náhrady škody z tohto titulu, bude im musieť zaplatiť sumu nižšiu, než by im uhrádzal z titulu služobného platu.

1.18 Vzhľadom na to, že žalobca v dôsledku porušenia únieového práva stratil tisícky hodín voľného času, potrebného na regeneráciu fyzických a psychických síl, rozvíjanie vzťahov s rodinou a priateľmi, či venovaniu sa záľubám, pričom tento stav trvá dlhoročne a je už nezvratiteľný, predstavuje len náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch dostatočné odškodnenie takto vznikutej ujmy. Nerešpektovaním článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času došlo k zásahu do práv žalobcu na vedenie súkromného, rodinného života ako aj do práva na ochranu zdravia, za ktorý zásah žalobcovi legitímne patrí nárok na primerané odškodnenie. Peňažná náhrada musí byť dostatočne vysoká na to, aby reálne splnila aj odškodňovaciu funkciu, nemôže ísť len o náhradu v symbolickej výške tak, ako sa toho domáha žalovaný. Žalovaná výška nemajetkovej ujmy spĺňa odškodňovaciu funkciu a nie je ani neprimerane vysoká. Okresný súd poukázal na rozhodnutia súdov, ktoré posudzovali a priznávali výšku náhrady nemajetkovej ujmy identickým spôsobom, ako ju uplatnil žalobca. Pritom sa v týchto rozhodnutiach jednoznačne zhodli v závere, že takto stanovená a vyčíslená náhrada škody je „minimálne primeraná“ (rozsudok Okresného súdu Košice II sp.zn. 18Cpr/5/2016 zo dňa 05.09.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9CoPr/1/2019 zo dňa 13.05.2020, rozsudok Okresného súdu Košice II sp.zn. 11Cpr/19/2018 zo dňa 09.01.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6CoPr/2/2019 zo dňa 27.08.2020, rozsudok Okresného súdu Košice II sp.zn. 24C/24/2017 zo dňa 07.11.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/54/2020 zo dňa 03.12.2020).

1.19 O trovách konania rozhodol okresný súd podľa §255 ods. 1 zákona č.160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj len „C.s.p.“) tak, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti neúspešnému žalovanému.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný. Z odvolacích dôvodov podľa §365 ods. 1 písm. d), f) a h) C.s.p. zopakoval v podstate svoju obrannú argumentáciu z konania pred súdom prvej inštancie o nedostatku právomoci všeobecného súdu Slovenskej republiky posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov so smernicou Európskej únie a to ani ako otázku predbežnú z dôvodu, že dôsledky aplikácie záveru, vysloveného súdom prvej inštancie o nesprávnej transpozícii smernice č. 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z. by presiahli predmet tohto súdneho sporu, kde sa posudzuje iba individuálny nárok žalobcu na náhradu škody či nemajetkovej ujmy. Ak sa súd prvej inštancie nezaoberal otázkou, či do jeho právomoci patrí posudzovanie takto nastolenej otázky (či zákon č. 315/2001 Z.z. prebral smernicu 2003/88/ES (ne/správne), jeho rozhodnutie vykazuje znaky arbitrárnosti. Súd prvej inštancie sa podľa názoru žalovaného nesprávne vysporiadal so vznesenou námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, neberúc do úvahy potrebu rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“; v prvom prípade ide o transponovanie, t.j. prebratie konkrétneho znenia alebo obsahu smernice do vnútroštátneho právneho poriadku členského štátu a v druhom prípade o použitie konkrétnych článkov smernice na konkrétny prípad. Na to, aby bolo možné konštatovať, že smernica 2003/88/ES bola prebratá do zákona č. 315/2001 Z.z. nesprávne, malo byť porovnané znenie zákona o HaZZ v znení pred účinnosťou a po účinnosti (t.j. po prebratí) smernice 2003/88/ES. To, že zákon č. 315/2001 Z.z. výslovne neustanovuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich služobného času ani neobsahuje ustanovenie, stanovujúce dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín, čo pripúšťa aj žalobca, podľa žalovaného neznamena, že smernica 2003/88/ES bola do zákona č. 315/2001 Z.z. prebratá nesprávne; aj keby sa na prípad žalobcu vzťahovala, povinnosťou štátu nebolo skopírovať doslovné znenie každého ustanovenia smernice 2003/88/ES do textu zákona č. 315/2001 Z.z. aj vzhľadom na priamy účinok smernice Európskej únie. Smernica môže byť do vnútroštátneho právneho poriadku prebratá správne, ale nesprávne aplikovaná (napríklad zamestnávateľom). Až nesprávna aplikácia smernice by mohla v konečnom dôsledku založiť prípadný nárok na náhradu škody. Preto bolo potrebné rozlišovať prebratie a aplikáciu smernice. Slovenská republika pri prebratí smernice 2003/88/ES neporušila žiadne predpisy; pri absencii protiprávneho konania nemohla vzniknúť žiadna škoda a tým ani zodpovednosť žalovaného za nároky, uplatňované v tomto konaní. Žalobca mzdové nároky, vyplývajúce z pracovnoprávneho vzťahu, skrýva za náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy. Slovenská republika nemôže niesť zodpovednosť za prípadnú nesprávnu aplikáciu smernice na pracovnoprávny vzťah žalobcu.

2.1 Súd prvej inštancie nesprávne posúdil otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v tomto konaní; s ohľadom na zamieňanie Slovenskej republiky a Ministerstva vnútra SR ako dvoch samostatných subjektov predstavuje nedostatok pasívnej legitímácie odvolací dôvod v zmysle §365 ods.1 písm. h/ C.s.p.

2.2 Rozsah pôsobnosti smernice 2003/88/ES je pozitívne vymedzený v článku 2 ods. 1 smernice 89/391/EHS, ako aj negatívne v článku 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS. Podľa názoru žalovaného sa smernica 2003/88/ES neuplatňuje na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej obrany. Vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času sa smernica 2003/88/ES na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje v plnom rozsahu, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené, tak ako to tvrdí žalobca. Žalovaný tvrdí, že štátnu službu príslušníkov HaZZ možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti smernice 89/391/EHS v článku 2 ods. 2 tejto smernice z dôvodu, že štátna služba príslušníkov HaZZ vykazuje aj špecifiká štátnej služby príslušníkov policajného zboru ako aj profesionálnych vojakov. Úlohy, ktoré príslušníci HaZZ plnia, možno subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ v zmysle článku 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS. Vyplýva to z ustanovenia §3 ods. 2 písm. a), d) zákona č. 315/2001 Z.z. a zákona č. 129/2002 Z.z. o integrovanom záchrannom systéme.

2.3 Rozhodnutie SD EÚ vo veci C-429/09 Günter Fuß sa týka mestského hasiča, preto ho nie je možné považovať za smerodajné. Režim výkonu hasičských činností v štruktúre mestských hasičov sa úplne odlišuje od režimu, v akom fungujú príslušníci HaZZ Slovenskej republiky, ktorého zriaďovateľom je štát a sú im poskytované rôzne osobitné výhody od „definitívy“ až po systém sociálneho zabezpečenia ako príslušníkom policajného zboru. V otázkach služobného času a odmeňovania sa smernica 2003/88/ES na príslušníkov HaZZ nevzťahuje, táto oblasť je v plnej miere pôsobnosti vnútroštátnej právnej úpravy.

2.4 Žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody, ktorú v žalobe stanovil veľmi nejasným spôsobom. Poukázal na výpočet služieb a zmien za tri roky (viď č.l. 321 spisu - zrejme u žalobcu) a konštatoval, že z hľadiska maximálneho priemerného počtu odslužených hodín týždenne vzhľadom na referenčné obdobia bola Smernica 2003/88/ES transponovaná správne. Žalobca tvrdí, že mu škoda vznikla tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol v zmysle platnej legislatívy odmeňovaný. Ak aj súd prvej inštancie dospel k záveru, že služobná pohotovosť je pracovným časom a má sa žalobcovi zarátavať do pracovného fondu, samo o sebe to ešte nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody.

2.5 Odvolateľ poukázal na článok 15 Smernice 2003/88/ES, ktorý umožňuje dohodnúť si priaznivejšie podmienky, napr. v kolektívnych zmluvách. Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov HaZZ na rok 2019-2020 a na roky 2021, 2022 v čl.3 ods.1,3 rozvrhujú služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť s tým, že ustanovenia §85,§91,§92 zákona č.315/2001 Z.z. ako aj ustanovenia Kolektívnej zmluvy na rok 2019-2020 v čl.3 potom plne transponujú článok 2 Smernice 2003/88/ES.

2.6 Zdôraznil, že zákon č. 315/2001 Z.z. upravuje limity dĺžky služobného času tak, že pri rovnomernom služobnom čase je služobný čas príslušníka 40 hodín týždenne v zmysle §85 tohto zákona; podľa §91 ods. 3 citovaného zákona možno hasičovi prikázať v kalendárnom roku službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín, čo je v priemere 5,7 hodín týždenne. Z ustanovenia §86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. vyplýva, že služobný čas hasičov môže byť rozvrhnutý aj nerovnomerne; dĺžka riadneho služobného času v jednotlivých služobných dňoch však nesmie byť vyššia ako 18 hodín; podľa §86 ods. 2 cit. zákona celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni. V zmysle Kolektívnej zmluvy 2019 – 2020 ako aj Kolektívnej zmluvy 2021, či Kolektívnej zmluvy 2022 hasiči vykonávajúci štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom majú výkon štátnej služby v rámci 12 hodinového riadneho služobného času alebo služobný čas rozvrhnutý na 17 hodín /18 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7 / 6 hodín v jednej 24 hodinovej zmene. Odvolateľ mal vzhľadom na uvedené za to, že hoci vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas, uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v Smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z.z. a Kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Dotknuté právne predpisy sú transponované v článku 6 Smernice 2003/88/ES správne. Predpisy Európskej únie neprikazujú, aby konkrétny odsek, resp. článok smernice musel byť transponovaný iba do jedného článku, resp. odseku vnútroštátneho právneho aktu členského štátu Európskej únie. Zároveň nie je nutné, aby bol článok smernice transponovaný explicitne priamo do vnútroštátneho predpisu. Podľa žalovaného sa žalobcovi nepodarilo preukázať, že by štát neprebral

Smernicu 2003/88/ES do zákona správne, preto sa mu nepodarilo ani preukázať, že by existovala údajná škoda, ktorá by bola v priamej príčinnej súvislosti s článkom 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES.

2.7 Žalovaný sa nestotožnil so záverom okresného súdu o vzniku škody u žalobcu. Z judikatúry súdneho dvora vyplývajú všeobecné podmienky pre úspešné uplatnenie si nároku na náhradu škody za porušenie práva Únie, ktoré musia byť splnené kumulatívne. Tieto podmienky sú definované nasledovne: 1/ cieľom porušenej právnej normy únie je priznať jednotlivcom práva, 2/ porušenie je dostatočne závažné a 3/ medzi týmto porušením a škodou spôsobenou jednotlivcovi existuje príčinná súvislosť. K forme a spôsobu výpočtu náhrady škody súdneho dvora v rozhodnutí C-429/09 Günter Fuß dôvodil, že smernica 2003/88/ES neobsahuje nijaké ustanovenie, týkajúce sa náhrady škody, vzniknutej porušením jej ustanovení, preto vznik škody musí posudzovať vnútroštátny súd podľa zásad rovnocennosti a efektivity a musí byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a definovať pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Pre záver, či a v akej miere došlo v prípade žalobcu k porušeniu práva na maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas bolo potrebné zo strany žalobcu preukázať, či v rozhodnom období skutočne pracoval žalobca nad takýto limit. Žalobca totiž v žalobe nezohľadnil reálne odpracované hodiny vzhľadom na pohotovosť a nadčasy alebo dovolenku a práceneschopnosť, počas ktorých nebol k dispozícii zamestnávateľovi, preto v týchto prípadoch nemožno hovoriť o vzniku škody, aj keď sa žalobcovi tento čas započítaval do odpracovaného času, ktorý mal zaplatený. Nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú totiž hodinami nad maximálny limit pracovného času. Takisto bolo potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času u hasičov v referenčnom období 6 mesiacov, čím sa súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nezaoberal. Žalobca vychádzal v žalobe iba z priemerných hodnôt odpracovaného týždenného pracovného času, ako aj času odpracovanej pohotovosti, avšak z uvedeného vôbec nevyplýva, či za konkrétne obdobie skutočne dochádzalo k prekročeniu maximálneho limitu pracovného času pri referenčnom období 6 mesiacov. Žalobca dostatočne nepreukázal a ani riadne nezodôvodnil výšku ujmy, ktorá mu mala byť spôsobená, tabuľky, priložené k žalobe nemožno považovať za dôkaz, preukazujúci výšku ujmy.

2.8 Súd prvej inštancie subsumoval nárok na náhradu škody pod ustanovenie Občianskeho zákonníka v podobe nemajetkovej ujmy. Priznanú výšku nemajetkovej ujmy považuje žalovaný za neprimeranú a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmovou žalobcu podstatne vyššia. Pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme je tiež nevyhnutné, aby súd zdôvodnil, prečo nebolo pre žalobcu postačujúce zadosťučinenie podľa §13 ods. 1 OZ, resp. čím bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, ktorá by odôvodňovala priznanie nemajetkovej ujmy v danej výške. Žalobca nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života, či nepriaznivost' zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku súdom prvej inštancie priznanej sumy. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch môže súd priznať iba ako sekundárnu kompenzáciu vtedy, ak by iná náprava nebola možná, resp. ak by sa takáto satisfakcia nezdála postačujúca, avšak vždy len vtedy, ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. U žalobcu nebolo preukázané, že by utrpel ujmu, ktorá by v značnej miere znížila jeho dôstojnosť, resp. vážnosť v spoločnosti. Žalobca sa žalobou nedomáha, aby sa upustilo od neoprávneného zásahu do práva na ochranu jeho osobnosti, ani aby sa odstránili následky takéhoto zásahu. Podaná žaloba tak vôbec nerieši údajný protiprávny stav do budúcnosti, ale naopak, vytvára priestor pre opätovné čiastkové žaloby.

2.9 Zo žaloby vyplýva, že žalobca vidí problém vo svojom nedostatočnom finančnom ohodnotení počas služobnej pohotovosti, lebo sa žalobou domáha iba finančného plnenia od Slovenskej republiky. Otáznym zostáva, akú inú činnosť by chcel žalobca vykonávať v čase služobnej pohotovosti, kedy musí byť prítomný na pracovisku vzhľadom na to, že tento čas pripadá na nočné hodiny, ktoré každá fyzická osoba využíva na spanie a je objektívne (takmer) vylúčené, aby sa tento čas mohol využívať nejakou inou zmysluplnou činnosťou, prípadne ho plnohodnotne tráviť s rodinou. Ak by v dôsledku nesprávneho prebratia smernice 2003/88/ES zásah do práv žalobcu pretrvával, bolo by celkom prirodzené, aby sa žalobca domáhal upustenia od takéhoto zásahu u svojho zamestnávateľa v zmysle §13 ods. 1 OZ, čo však v žalobe nežiada, ale domáha sa len finančného plnenia, ktoré má slúžiť ako akási kompenzácia bez toho, aby údajný protiprávny stav bol napravený.

2.10 Odvolateľ navrhol zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu zamietnuť a žiadal priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného označil rozsudok súdu prvej inštancie za zákonný a vecne správny, odvolanie žalovaného za nedôvodné za účelom oddialiť priznanie a uspokojenie nároku žalobcu. Odvolanie je takmer totožné s odvolaním proti medzitémnému rozsudku, s ktorého odvolacími námietkami sa krajský súd už vysporiadal.

3.1 K odvolacím námietkam sa vtedy vyjadril už aj žalobca, okrem dvoch - ku aktuálne novovznesenej námietke žalovaného o údajnom priemernom týždennom pracovnom čase hasiča v trvaní 47,84 hod (čl. IV. odvolania) a k výške priznaného nároku (ktorú žalovaný namietal už v odvolaní proti medzitémnému rozsudku napriek tomu, že v tom čase ešte nebolo o výške nároku vôbec rozhodnuté), ku ktorým uvádza:

3.2 Žalovaným uvádzané tvrdenia, prečo podľa neho nedochádza k prekročovaniu 48 hodinového týždenného pracovného času hasičov, rovnako ako jeho „výpočet“ údajného priemerného týždenného pracovného času hasičov, ktorým toto tvrdenie zdôvodňuje, je nesprávne a zavádzajúce. Toto podstatné skutkové tvrdenie žalovaný vzniesol až v podanom odvolaní a nebolo žalovaným produkované počas celého priebehu konania pred súdom prvej inštancie. Výpočet týždenného pracovného času, ktorý žalovaný uvádza a z ktorého má vyplývať, že priemerný týždenný pracovný čas hasiča predstavuje 47,84 hodín, je v rozpore s realitou. Žalovaný totiž vo svojom „výpočte“ na jednej strane nezohľadňuje tie údaje resp. ten počet hodín, ktoré nevyhnutne každý hasič odpracuje, na strane druhej úplne opačným a zavádzajúcim spôsobom odpočítava tie sumy hodín, ktoré sa pri výpočte priemerného týždenného pracovného času priamo v zmysle Smernice zohľadňovať (teda ani odpočítavať) nemajú. Žalovaný zároveň uvádza prepočet z imaginárnych čísiel a nie reálny prepočet, ktorý by zohľadňoval presný výkon služby u konkrétneho hasiča, v tomto prípade žalobcu, ktorý na rozdiel od žalovaného v žalobe uviedol presné údaje o svojom výkone služby, počte odpracovaných hodín služobnej pohotovosti, celkovom odpracovanom služobnom čase a prepočet priemerného týždenného pracovného času za celé žalované obdobie (ods.35–38 žaloby), pričom tieto údaje vychádzajú z údajov vyplývajúcich z výplatných pásov a predložených mesačných výpisov z Plánu služieb z dochádzkového systému SAP. Dochádzkový systém SAP (Dôkaz 4 priložený k žalobe) a výplatné pásky (Dôkaz 3 priložený k žalobe) podľa dochádzkového systému spracúva a vypracúva služobný úrad ako zamestnávateľ (nie žalobca), pričom v žalovaným spochybňovaných tabuľkách (Dôkaz 2 priložený k žalobe) sú premietnuté tie isté údaje, ktoré vyplývajú z dochádzkového systému a výplatných pásov. Tieto údaje preukazujú konkrétne výkon štátnej služby žalobcu a jeho rozsah, kde práve na týchto založil svoje rozhodujúce skutkové tvrdenia o rozsahu odpracovaného služobného času a vyčíslenie žalovanej sumy.

3.3 Zdôraznil, že údaje uvedené v jednotlivých mesačných výpisoch z dochádzkového systému SAP sú presnými údajmi o skutočne odpracovanom služobnom čase každého z príslušníkov (hasičov), a teda napriek označeniu „Plán služieb“ ide o reálnu dochádzku resp. pracovný čas hasiča tak, ako ho konkrétny príslušník odpracoval. Údaje vyplývajúce z predmetných listinných dôkazov sú nespochybniteľné a ani samotný žalovaný ich za celý priebeh sporu nepoprel a nespochybnil. Žalobca v žalobe podrobne uviedol a prepočítal nielen priemerný týždenný pracovný čas v jednotlivých obdobiach (ods. 35–38 žaloby), ale aj celkový priemerný týždenný pracovný čas za celé žalované obdobie, ktorý u žalobcu dosiahol 52,29 hodín týždenne (ods. 9 žaloby). Všetky skutočnosti podstatné pre posúdenie a priznanie žalovaného nároku preto žalobca preukázal a odôvodnil viac než podrobne a dôsledne.

3.4 Žalovaný vo svojom výpočte údajného priemerného týždenného pracovného času ďalej nezohľadňuje tú podstatnú skutočnosť, že Smernica v článku 6 písm. b) stanovuje, že „priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín“, pričom §91 ods. 3 zákona o HaZZ stanovuje, že „v kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín“. Každý hasič vždy počas kalendárneho roka vykonáva prácu nadčas v značnom rozsahu, kde ani túto skutočnosť žalovaný vo svojom výpočte nezohľadňuje. Ten istý záver platí aj o hodinách tzv. nariadenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby (§92 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ), ktorej rozsah zákon dokonca ani žiadnym spôsobom nelimituje. Takúto nariadenú služobnú pohotovosť pravidelne vykonáva každý hasič (žalobca v žalovanom období odpracoval 83,84 hodín nariadenej služobnej pohotovosti), pričom ani tieto hodiny nariadenej služobnej pohotovosti žalovaný vo svojom výpočte údajného priemerného týždenného pracovného času vôbec nezohľadňuje. Paradoxne ešte aj výpočet žalovaného, v ktorom žalovaný zjavne účelovo nezohľadnil reálne skutočnosti potvrdzuje, že služobnú pohotovosť nezapočítal do pracovného času, pretože aj údajný priemerný služobný čas v trvaní 47,84 hodín za týždeň je podstatne vyšší než §85 ods. 2 zákona o HaZZ stanovený 40 hodinový týždenný pracovný čas, a ešte vyšší ako 37,5 hodinový pracovný čas, ktorý stanovuje aktuálna kolektívna zmluva. Žalovaný v úplnom rozpore so zmyslom článku 16 písm. b) Smernice pri jeho výpočte priemerného týždenného pracovného času odpočítal teoretický počet dovolení („33 zmien za tri roky“ a „6 zmien dodatkovej dovolenky za tri roky“) a takto umelo znížil dĺžku priemerného týždenného pracovného času. Predmetný článok Smernice, ktorý dokonca sám žalovaný cituje, však jednoznačne hovorí, že „doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne“. Pri žalovaným deklarovanom výpočte, v ktorom bez ďalšieho odpočítava od služobného času nároky na zákonom priznané dovolenky, dodatkové dovolenky a voľno za štátnu službu, by žiaden z príslušníkov HaZZ

nikdy nečerpal tieto zákonné nároky, pretože tieto nároky na dovolenku a pod. by boli automaticky odpočítavané od služobného času, čo je v zjavnom rozpore nielen s účelom a cieľom predmetnej Smernice, ale aj v rozpore s §97 ods. 1 zákona o HaZZ, ktorý za čas vykonávania štátnej služby považuje aj čerpanie dovolenky, plateného služobného voľna, náhradného voľna za štátnu službu nadčas a vo sviatok, ale aj neprítomnosť príslušníka v štátnej službe z dôvodu dočasnej práceneschopnosti z dôvodu choroby alebo úrazu.

3.5 Zdôraznil, že pri rozvrhnutí pracovného času, a to aj v prípade nerovnomerného rozvrhnutia pracovného času v stanovenom referenčnom období, žalovaný nemôže predpokladať a počítať s čerpaním dovolenky či s pracovnou neschopnosťou príslušníka, ale tento pracovný čas rozvrhuje tak, aby boli jednotlivé zmeny a služobný čas príslušníka rozvrhnuté v súlade s podmienkami ustanovenými zákonom (pri dodržaní prestávok na odpočinok a dodržania časového odstupu medzi dvomi zmenami), čo znamená, že celkový plánovaný pracovný čas príslušníka v stanovenom období nemôže prekročiť v priemere 40 hodín v zmysle zákona o HaZZ, resp. maximálne 48 hodín týždenne vrátane nadčasov podľa Smernice (ak by tieto predpisy mali byť dodržané). Žalovaný tak nerozvrhuje pracovný čas podľa dovolenky či pracovnej neschopnosti príslušníka a nemôže tieto nároky pri rozvrhnutí pracovného času žiadnym spôsobom odpočítavať. Rovnako tak nie je možné odpočítavať zákonný nárok na dovolenku v priebehu troch rokov od počtu zmien, pretože príslušník dovolenku v kalendárnom roku nemusí vyčerpať celú a táto sa mu následne prenáša do ďalšieho kalendárneho roka. Aj z uvedeného dôvodu je preto výpočet prezentovaný žalovaným zjavne nesprávny, pričom žalovaný pri svojom „výpočte“ vychádza z nereálnych, teoretických a fiktívnych čísiel. Naproti tomu v žalobe uvedený a listinnými dôkazmi plne podložený prepočet vychádza zo skutočného stavu, kedy boli zohľadnené aj žalobcom odpracované hodiny služobnej pohotovosti.

3.6 S poukazom na uvedené skutkové a právne dôvody žalobca považuje za nepochybné, že žalovaným uvádzaný „výpočet“ údajného priemerného týždenného pracovného času hasiča je nereálny a zavádzajúci, v opačnom prípade by všetky doterajšie žaloby hasičov v obdobných sporoch museli byť nevyhnutne zamietnuté. Všetky doterajšie súdne rozhodnutia vrátane všetkých tých, na ktoré sám žalovaný v priebehu sporu poukazoval, sa zhodli na dôvodnosti týchto žalôb a neexistuje jediné právoplatné rozhodnutie súdov Slovenskej republiky, z ktorého by vyplýval záver, že Smernica bola do zákona o HaZZ transponovaná správne a že u hasičov nedochádza k porušovaniu práva na maximálne 48 hodinový týždenný pracovný čas.

3.7 V zostávajúcej časti odvolania žalovaný už len opätovne uvádza úplne identické tvrdenia o údajne správnej transpozícii článku 2 ods. 1 a článku 6 písm. b) Smernice, ktoré uvádzal už vo vyjadrení k žalobe (v čl. IV.), pričom s týmito sa napokon už vysporiadal aj odvolací súd v rozhodnutí o odvolaní žalovaného proti medzitýmnemu rozsudku a vyjadroval sa k nim už aj žalobca vo vyjadrení zo dňa 04.08.2021.

3.8 Ohľadom výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.642,41 Eur sa žalobca stotožnil so záverom rozsudku okresného súdu. Žalovaný ani v aktuálnom odvolaní žiadnym spôsobom relevantne nespochybnil správnosť právneho záveru súdu prvej inštancie o priznaní celej výšky žalovaného nároku. Poukázal na judikatúru Súdneho dvora a to rozsudok Súdneho dvora C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß vs. Stadt Halle, výrok I., podľa ktorého už len samotná strata času odpočinku je sama o sebe dostatočným dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody porušením článku 6 písm. b) Smernice.

3.9 Ku dlhoročnému nedodržaniu maximálneho pracovného času a negatívnym prejavom na jeho osobnom a rodinnom živote žalobca vypovedal ako strana sporu v zmysle §195 ods. 1 C.s.p., ktorý dôkaz súd prvej inštancie aj riadne vykonal. Žalovaný v každom obdobnom súdnom spore vždy automaticky sponchybuje a bagatelizuje negatívne následky porušovania Smernice na žalobcu – hasiča napriek tomu, že už len samotná strata tisícok hodín času, ktoré by inak mohol stráviť s rodinou, oddychom alebo akokoľvek inak podľa vlastného rozhodnutia, by ako ťažkú ujmu pociťoval každý, kto by bol na mieste takto poškodenej osoby.

3.10 Napriek tomu, že uplatnený spôsob stanovenia resp. výpočtu výšky nároku, s ktorým sa súd prvej inštancie stotožnil, sa môže žalovanému javiť ako „netypický“ s poukazom na to, že ide o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je potrebné si uvedomiť, že ustanovenia o ochrane osobnosti sú v danej veci na právne posúdenie nároku aplikované len analogicky a výlučne z dôvodu, že slovenský vnútroštátny právny poriadok nemá osobitný právny predpis či úpravu, ktorá by zakotvovala nárok na náhradu škody jednotlivca z porušenia únieového práva Slovenskou republikou ako členským štátom Európskej únie a upravovala (aj) spôsob výpočtu resp. určenia výšky takéhoto nároku. Nejde teda o „typický“ resp. „bežný“ nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pri ochrane osobnosti ako je to napr. v prípadoch difamačných výrokov, nároku pozostalých po obetiach dopravných nehôd a pod.

3.11 Vo vzťahu ku výške priznanej sumy žalobca zdôraznil, že prisúdená suma je mu priznaná za obdobie 3 rokov, počas ktorých sústavne znášal následky žalovaným vyvolaného a udržiavaného protiprávneho stavu. I keď je zrejmé, že právnou úpravou v zákone o HaZZ a rozdelením služobného času na čas výkonu služby a čas služobnej pohotovosti, nedochádza „len“ k porušovaniu článku 6 písm. b), ale aj článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES, ktorý vymedzuje obsah pojmu „pracovný čas“, ale rovnako dochádza aj k porušovaniu samotného §85 ods. 2 zákona o HaZZ, ktorý stanovuje 40 hodinový týždenný služobný čas hasiča; podľa Kolektívnej zmluvy na rok 2023 má byť týždenný čas hasiča len 37,5 hodín, čo je v reálnych podmienkach výkonu služby hasičov v Slovenskej republike iluzórne. K formálnemu oddeleniu služobnej pohotovosti od služobného času došlo v zákone o HaZZ zjavne z dôvodu, aby „vďaka“ takejto úprave nebol prekročovaný maximálne 48 hodinový týždenný pracovný čas a teda aby takto „navonok“ nebol porušovaný článok 6 písm. b) Smernice. Slovenský zákonodarca však v zákone o HaZZ formálnym oddelením služobnej pohotovosti od času výkonu služby (od služobného času) vytvoril „osobitnú kategóriu“ času (čo Smernica nepripúšťa), čím vlastne uzákonil stav, že cca. 1/3 z celkového času, ktorý hasič reálne strávi v práci a je nevyhnutne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, nie je považovaný za pracovný čas. Keďže jedna pracovná zmena hasiča trvá 24 hodín, z čoho aktuálne 16 hodín predstavuje výkon služby a 8 hodín služobná pohotovosť, tak potom približne 1/3 z celkového času, ktorý hasič strávi v práci, sa „umelo“ nepovažuje za pracovný čas a teda hasičovi sa ani nezapočítava do celkového počtu odpracovaných hodín. Táto skutočnosť má potom nepochybne negatívny vplyv aj na budúcu výšku výsluhového dôchodku hasiča. Žalovaný takto vytvoril a zjavne vedome udržiava (proti)právný stav, v ktorom sa približne tretina z celkového času, ktorý hasič strávi v práci, nepovažuje za pracovný čas, teda hasiči v tomto čase (služobná pohotovosť) síce nevyhnutne sú v práci a sú po celý tento čas k dispozícii svojmu služobnému úradu, ale žalovaný (štát) tento čas nepovažuje za odpracovaný čas.

3.12 V prípade žalobcu to bolo len za žalované obdobie spolu 1.709,71 hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré síce strávil v práci, ale žalovaný tieto hodiny za odpracovaný pracovný čas nepovažuje. Žiadna z 1.709,71 hodín odsluženej určenej služobnej pohotovosti sa žalobcovi nezapočítavala do služobného času, čím bol a naďalej je porušovaný aj článok 2 ods. 1 Smernice. Keďže k porušovaniu práv dochádzalo a dochádza v prvom rade nezapočítavaním služobnej pohotovosti do služobného času, dochádza aj k pravidelnému prekročovaniu maximálne 48 – hodinového týždenného pracovného času. Práve vzhľadom na túto skutočnosť žalobca výšku žalovaného nároku odvíjal od súčtu hodín určenej služobnej pohotovosti (1.709,71 hodín), ktoré vynásobil sumou predstavujúcou 20%, resp. 35% z príslušnej časti jeho služobného platu za každú príslušnú hodinu. Takto vypočítaná výška nemajetkovej ujmy zohľadňuje okolnosti, za akých k porušeniu práv došlo a zároveň spĺňa (aj keď len čiastočne a obmedzene) aj satisfakčnú funkciu.

3.13 Z uvedených dôvodov žalobca vyjadril presvedčenie, že žalovanú výšku nároku odôvodnil a preukázal, skutkové tvrdenia o rozsahu pracovného času podložil listinnými dôkazmi (mesačné výpisy z dochádzkového systému SAP a výplatné pásky za celé žalované obdobie), pričom tieto listiny vypracováva jeho služobný úrad ako zamestnávateľ, pričom v žalovaným spochybňovaných tabuľkách (dôkaz 2 priložený k žalobe) sú premietnuté tie isté údaje, ktoré vyplývajú z dochádzkového systému a výplatných pásek. Tieto údaje preukazujú rozsah odpracovaných hodín, výšku hodinovej mzdy, ako aj vyplatenú odmenu za odpracované hodiny služobnej pohotovosti, ktoré žalovaný počas celého priebehu konania ničím nespochybnil, preto aj skutkové zistenia o rozsahu pracovného času, ktoré z nich súd vyvodil, sú správne a vyplývajú z nepopretých skutkových tvrdení. Námieta žalovaného je preto zjavne nedôvodná, keďže spochybňovaná tabuľka je len interpretáciou údajov z predmetných nesporných listinných dôkazov.

3.14 V súvislosti s námietkou žalovaného o neprimeranej výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy zdôraznil, že táto pri porovnaní žalovanej sumy s rozsahom odpracovaných hodín určenej služobnej pohotovosti predstavuje sumu vo výške len 3,62 Eur, ktorá suma je takmer rovnaká, ako priemer minimálnych hodinových miezd v Slovenskej republike za roky 2018-2021 pre prvý, najľahší stupeň náročnosti práce, ktorá za žalované obdobie rokov 2018-2021 predstavovala sumu vo výške 3,16 Eur. Z hľadiska námietok žalovaného o „neprimeranej výške“ priznaného nároku je potrebné si uvedomiť, že za žiadnu z hodín odsluženej a do odpracovaného času nezapočítanej služobnej pohotovosti žalobcovi nebolo priznané viac, než suma zodpovedajúca maximálne 35% z jeho hodinovej mzdy. Súčasne má žalobca za to, že keďže v dôsledku porušovania únievého práva stratil voľný čas, potrebný na regeneráciu fyzických a psychických síl, rozvíjanie vzťahu s deťmi a manželkou, trávenie času priateľmi či tráveniu času podľa vlastného rozhodnutia, pričom tento stav trvá dlhoročne a je už nezvratiteľný, predstavuje len náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch dostatočné odškodnenie takto vznikutej ujmy. Nerešpektovaním článkov 2 ods. 1 a článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného

času došlo k zásahu do jeho práv na vedenie súkromného, rodinného života ako aj do práva na ochranu zdravia, za ktorý zásah mu legitímne patrí nárok na primerané odškodnenie. Skutočnosť, že sa porušovanie Smernice skutočne negatívne prejavilo (a aj naďalej prejavuje) aj na jeho osobnom resp. rodinnom živote, bola preukázaná aj jeho výsluchom, ktorý bol na pojednávaní vykonaný ako dôkaz výsluchom strany sporu.

3.15 Náhrada nemajetkovej ujmy má plniť aj preventívnu a sankčnú funkciu, teda má odradiť porušovateľa (v tomto prípade žalovaného – štát) od ďalšieho protiprávneho konania a má takýmto spôsobom zabezpečovať aj generálnu prevenciu pred pokračovaním v porušovaní práva, pričom práve preto musí byť sankcia (v zmysle výšky relatívnej satisfakcie) patrične dôrazná a dostačujúca. Súdom priznaná výška nemajetkovej ujmy nemá voči žalovanému likvidačný charakter a teda zo všetkých rozhodujúcich hľadísk je minimálne primeraná a opodstatnená.

3.16 Žalobca napokon zdôraznil, že pre priznanie výšky nároku v obdobných sporoch nie je v konečnom dôsledku rozhodujúce to, aký spôsob stanovenia či výpočtu výšky nároku súd pri rozhodovaní použije, ale rozhodujúce je to, aby priznaná výška nároku spĺňala podmienku primeranosti a to vzhľadom na okolnosti, závažnosť, následky, zavinenie a dĺžku ujmy, ktorá poškodenému vznikla a ktoré nárok na náhradu škody (resp. nemajetkovej ujmy) zakladá. Súd rozhodujúci o nároku na náhradu škody vzniknutej porušením únievého práva má totiž podľa zásad, ktoré v tomto smere stanovila judikatúra Súdného dvora posúdiť najmä to, či žalobcom uplatnený a súdom následne priznávaný nárok spĺňa požiadavku primeranosti a či je teda dostatočne vysoký na to, aby splnil funkcie náhrady škody resp. v tomto prípade nemajetkovej ujmy.

3.17 Záverom poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici, v kontexte ktorých je napadnutý rozsudok aj v súlade s princípom predvídateľnosti súdnych rozhodnutí a tým aj v súlade s princípom právnej istoty a ochrany legitímnych očakávaní, ktorý otázku primeranosti výšky žalovaného nároku, vyčísleného rovnakým spôsobom ako žalobca, už posudzoval a vo všetkých svojich doterajších rozhodnutiach potvrdil rozpor vnútroštátneho predpisu – zákona o HaZZ so Smernicou, ktorá nebola do zákona správne transponovaná (rozsudok sp.zn.17Co/59/2022, priznaná suma 3.879,45 Eur s prísl., sp.zn.14Co/34/2022, priznaná suma 4.196,09 Eur s prísl., sp.zn.17Co/16/2022, priznaná suma 5.160,35 Eur s prísl., sp.zn.17Co/47/2022, priznaná suma 3.758,36 Eur s prísl., sp.zn.16Co/26/2022, priznaná suma 4.335,71 Eur s prísl., sp.zn.16Co/11/2022, priznaná suma 4.965 Eur s prísl., sp.zn.14Co/36/2022, priznaná suma 6.167,21 Eur s prísl., sp.zn.16Co/36/2022, priznaná suma 4.629,59 Eur s prísl., sp.zn.16Co/46/2022, priznaná suma 5.520,77 Eur s prísl.).

3.18 S poukazom na uvedené navrhol posúdiť odvolanie žalovaného ako v celom rozsahu zjavne nedôvodné a neopodstatnené, žalovaným označené a ani žiadne iné odvolacie dôvody nie sú dané, rozsudok súdu prvej inštancie je v celom rozsahu vecne správny a zákonný a ako taký ho navrhol v celom rozsahu potvrdiť a priznať mu voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu (replike) v plnom rozsahu zotrval na svojom odvolaní a vyjadrení.

5. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

6. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa §34 C.s.p., vec preskúmal bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa §385 ods.1 C.s.p. len v rozsahu odvolania žalovaného podľa §379 C.s.p. z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa §380 ods.1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa §387 ods.1,2 C.s.p. ako vecne a právne správny potvrdil.

7. V zmysle §387 ods.1,2 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Z obsahu spisu súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca je príslušníkom HaZZ a vykonáva službu v služobnom pomere v súlade s ustanoveniami zákona č.315/2001 Z.z. Do stálej štátnej služby v služobnom pomere príslušníka HaZZ bol prijatý na základe pracovnej zmluvy zo dňa 02.11.1994 a rozhodnutím riaditeľa Krajského riaditeľstva HaZZ v banskej Bystrici zo dňa 08.03.2002 bol vymenovaný od 01.04.2002 do stálej štátnej služby, v ktorej je aktuálne v hodnosti nadporučík vo

funkcii technik špecialista na okresnom riaditeľstve HaZZ vo zvolene s miestom výkonu štátnej služby na Hasičskej stanici v Detve.

8.1 Ako príslušník Hasičského a záchranného zboru v služobnom pomere v rozhodnom období marec 2018 až marec 2021 mal služobný čas rozvrhnutý nerovnomerne tak, že jeho týždenný pracovný čas pozostával zo 17 hodinových pracovných zmien (výkon služby), po ktorých nasledovala určená 7 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku (t.j. v rámci jednej pracovnej zmeny strávil žalobca na pracovisku sústavne minimálne 24 hodín). Výkon služobnej pohotovosti bol rozdelený na aktívnu časť služobnej pohotovosti, ktorá bola odmeňovaná ako nadčasová práca a jej trvanie sa započítavalo do fondu odpracovaného času a neaktívnu časť služobnej pohotovosti, ktorá sa do fondu pracovného času nezapočítavala. Vo vykazovanom období od marca 2018 do marca 2021 odpracoval žalobca 1.709,71 hodín služobnej pohotovosti, ktorá priamo nadväzovala na výkon 17 hodinovej služobnej činnosti. Za obdobie marec 2018 až december 2018 odpracoval žalobca spolu 452,84 hodín, v období január 2019 až december 2019 odpracoval žalobca 545,86 hodín, za január 2020 až december 2020 odpracoval 550,76 hodín a za obdobie január 2021 až marec 2021 160,25 hodín, čo predstavuje priemerný týždenný pracovný čas 52,29 hodín. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy si uplatňoval žalobca práve za prekročenie maximálneho limitu týždenného pracovného času, určeného článkom 6 písm. b) smernice vo vykazovanom období marec 2018 až marec 2021.

8.2 O základe nároku rozhodol okresný súd medzityýmym rozsudkom, ktorý v dôsledku podaného odvolania žalovaného podľahol prieskumu odvolacieho súdu. Aktuálne okresný súd rozhodol o výške uplatňovaného nároku, ktorý rovnako napadol žalovaný odvolaním.

9. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalovaného ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Okresný súd dospel ku správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenia právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil; vykonal dostatočné dokazovanie na zistenie skutkového stavu a tento zistil úplne a správne. Rozhodnutie odôvodnil v súlade s §220 ods.2 C.s.p.. Považujúc odvolanie žalovaného za nedôvodné, odvolací súd sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje, a na doplnenie správnosti jeho dôvodov uvádza:

10. Keďže odvolací súd sa už so základom nároku žalobcu vysporiadal v odvolacom konaní sp.zn.11Co/3/2022, súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že žaloba je dôvodná aj do výšky. Vzhľadom na aktuálne odvolacie námietky žalovaného krajský súd, hoci už na ne reagoval v predchádzajúcom svojom rozhodnutí považuje za potrebné uviesť, že súd prvej inštancie mal právomoc na prejednanie tohto sporu. Súdny prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány (§3 ods. 1 C.s.p.). Spor o náhradu škody, spôsobenej jednotlivcovi porušením práva únie v dôsledku nesprávneho prebratia (transpozície) smernice do vnútroštátneho právneho poriadku možno zaradiť medzi súkromnoprávne spory. Je bez právneho významu skutočnosť, že žalovaným v takomto spore je štát, pretože štát môže byť účastníkom občianskoprávných vzťahov a v takom prípade je podľa §21 OZ právnickou osobou. Z judikatúry súdneho dvora jednoznačne vyplýva, že spory o náhradu škody, spôsobenej porušením práva únie medzi jednotlivcom a štátom, majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy. Ak jedným z predpokladov zodpovednosti žalovaného za škodu žalobcovi spôsobenú porušením práva únie je „dostatočne závažné porušenie právnej normy únie, ktorej cieľom je priznanie práv jednotlivcom“, súd prvej inštancie bol v rámci svojej právomoci v prejednávanom spore oprávnený a povinný skúmať, či zo strany žalovaného došlo k tvrdenému porušeniu práva únie pri preberaní smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky (zákona č. 315/2001 Z.z.), to znamená skúmať, či zákon o HaZZ zodpovedá cieľom článku 6 písm. b) smernice. Bez posúdenia tejto otázky by nebolo možné rozhodnúť prejednávaný spor. Žalovaný nedôvodne vytýkal v odvolaní chýbajúcu právomoc súdu posudzovať súlad zákona o HaZZ so smernicou.

10.1 Súd prvej inštancie dospel k správnejmu záveru, že cieľ článku 6 písm. b) smernice (t.j. neprekročenie priemerného týždenného pracovného času pracovníka v rozsahu 48 hodín vrátane nadčasov) nebol v prípade zákona o HaZZ naplnený. Vo všeobecnosti platí, že smernica ako špecifický prameň práva únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozíčných opatrení vo svojom právnom poriadku. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice prebraté tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná, aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť a aby sa prebratím smernice do vnútroštátneho práva dosiahol stav, ktorý je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť v členskom štáte. Z hľadiska prejednávaného sporu článok 6 písm. b) smernice jednoznačne stanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé

obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín; žalovaný prebral smernicu 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z. Podľa §85 ods. 1 zákona o HaZZ služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Podľa §85 ods. 2 prvá veta citovaného zákona služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Podľa §86 ods. 1,2 zákona č. 315/2001 Z.z. služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne; nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov; pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín; celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni. Služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa §86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času (§92 ods. 1). Z uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že zákon oddeľuje vykonávanie štátnej služby príslušníka HaZZ v rámci služobného času a vykonávanie štátnej služby príslušníka HaZZ v rámci určenej služobnej pohotovosti, pretože služobná pohotovosť príslušníka HaZZ bezprostredne nadväzuje na jeho služobný čas. Výsledkom uvedenej úpravy je záver, že hoci v oboch prípadoch ide o výkon štátnej služby, služobná pohotovosť sa nezapočítava do služobného času príslušníka Hasičského a záchranného zboru. Smernica 2003/88/ES v článku 2 bod 1,2 ustanovuje, že pracovný čas predstavuje akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi predpismi a (alebo) praxou a čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Z uvedeného vyplýva, že čas určenej služobnej pohotovosti príslušníka HaZZ má byť súčasťou služobného času, pretože nejde o čas odpočinku. Zákon č. 315/2001 Z.z. tak jednoznačne v rozpore so smernicou 2003/88/ES zo služobného (pracovného) času príslušníka HaZZ vyčleňuje čas určenej služobnej pohotovosti. Smernica 2003/88/ES pritom neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, ako je definícia uvedená v smernici. Posudzované ustanovenia zákona o HaZZ §85 ods. 1,2, §86 ods. 1,2 a §92 ods. 1 boli prakticky v totožnom znení súčasťou zákona č. 315/2001 Z.z. v pôvodne prijatom znení, účinnom od 01.04.2002. Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie dňa 01.05.2004 došlo k zmene uvedených ustanovení zákonom č. 82/2009 Z.z. s účinnosťou od 01.04.2009, kedy sa v ustanovení §86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. zakotvilo, že nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie štyroch mesiacov (z pôvodného rozvrhnutia na obdobie celého kalendárneho roka) a v ustanovení §92 zákona č. 315/2001 Z.z. sa rozčlenil výkon služobnej pohotovosti na služobnú pohotovosť, ktorá bezprostredne nadväzuje na služobný čas (§92 ods. 1) a služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času (§92 ods. 2). Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 82/2009 Z.z. dôvodom úpravy malo byť zosúladenie s právom Únie.

10.2 Ku ďalšej zmene uvedených ustanovení došlo zákonom č. 400/2011 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2012, kedy sa v §86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. zakotvilo, že nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov (z dôvodovej správy k zákonu č. 400/2011 Z.z. nevyplýva dôvod tejto zmeny). Z toho vyplýva záver, že žalovaný v rámci preberania smernice 2003/88/ES po vstupe do Európskej únie nezohľadnil skutočnosť, že pracovná (služobná) pohotovosť predstavuje pracovný (služobný) čas pracovníka. Neobstojí preto tvrdenie žalovaného, že nebolo preukázané nesprávne prebratie (transpozícia) smernice 2003/88/ES, resp. že žiadne ustanovenie zákona č. 315/2001 Z.z. nie je v rozpore so smernicou 2003/88/ES.

11. Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj argumentáciu žalovaného, v rámci ktorej poukazoval na rozdiel medzi prebratím smernice 2003/88/ES na jednej strane a aplikáciou smernice 2003/88/ES na strane druhej s tým, že na aplikácii smernice 2003/88/ES sa nepodieľa. Hoci sa súd prvej inštancie touto otázkou osobitne nezaoberal, vzhľadom na odvolaciu námietku žalovaného považuje krajský súd za potrebné uviesť, že skutočnosť, že žalovaný sa priamo nepodieľa na aplikácii smernice 2003/88/ES, resp. zákona č. 315/2001 Z.z. vo vzťahu k žalobcovi, je z hľadiska prejednávaneho sporu bez právneho významu, pretože v zmysle článku 29 smernice 2003/88/ES je táto smernica adresovaná členským štátom únie; žalovaný ako členský štát a adresát smernice 2003/88/ES po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu smernice. V prípade nesplnenia tejto povinnosti je štát (žalovaný) zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu smernice, pokiaľ k nesprávnej aplikácii smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku. Keďže smernica 2003/88/ES je určená žalovanému (štátu), ktorý zodpovedá za jej správne prebratie, v konaní o náhradu škody, spôsobenej nesprávnym prebratím smernice do právneho poriadku je pasívne vecne legitimovaný žalovaný (štát). Obrana žalovaného v spore nedostatkom pasívnej legítimácie je bezpredmetná.

12. Súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že smernica 2003/88/ES sa vzťahuje aj na žalobcu ako príslušníka HaZZ. Žalovaný nedôvodne namietal, že v prípade žalobcu nejde o mestského hasiča ako vo veci C-429/09, resp. že smernica 2003/88/ES sa na žalobcu nevzťahuje v plnom rozsahu, pretože to neumožňuje charakter vykonávaných činností a rozvrh služobného času, keďže činnosť žalobcu patrí medzi odvetvia a činnosti, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Súd prvej inštancie popri znení smernice správne pri rozhodovaní vychádzal aj z príslušnej judikatúry súdneho dvora EÚ, pretože súd je povinný plne uplatňovať výklad práva Únie, ktorý podal súdny dvor (rozsudok C-261/21 zo dňa 07.07.2022). Obrana žalovaného je založená na všeobecnej polemike so závermi súdu prvej inštancie bez dopadu na závažnosť rozhodnutí súdneho dvora, od ktorých niet dôvod ani možnosť sa odchýliť vzhľadom na obdobné skutkové okolnosti prípadu. Súdny dvor rozhodol, že článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES má priamy účinok, teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi; tiež rozhodol, že smernica 2003/88/ES sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám. Na účely smernice 2003/88/ES nemôže byť pojem pracovníka vykladaný rôzne podľa vnútroštátnych právnych predpisov, ale má autonómny význam vlastný právu Únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať nijaký dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva Únie. Skutočnosť, či je niekto podľa vnútroštátneho práva profesionálny alebo dobrovoľný hasič nie je relevantná na účely charakteristiky pracovníka, na ktorého sa vzťahujú ustanovenia smernice 2003/88/ES (C-397/01 až C-403/01 vo veci Pfeiffer, body 52 a 55, C-429/09 vo veci Fuß, bod 27 až 30, C-518/15 vo veci Matzak).

12.1 Vzhľadom na uvedené je nedôvodná odvolacia námietka žalovaného o tom, že smernica 2003/88/ES sa nevzťahuje na žalobcu ako príslušníka HaZZ a bez právneho významu je aj fakt, či takýto príslušník plní svoje úlohy v pracovnom (služobnom) pomere ako hasič dobrovoľný, mestský alebo štátny. Článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES predstavuje v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva Únie, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu, a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovoliavať priamo pred vnútroštátnymi súdmi (C-429/09 vo veci Fuß, body 33 až 35). Členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES tak, aby uplatnenie z neho plynúceho nároku viazali na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzovali (C-397/01 vo veci Pfeiffer bod 99, C-429/09 vo veci Fuß, body 35 a 52). Súdny dvor tiež opakovane judikoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C-397/01 vo veci Pfeiffer, bod 95) a konštatoval, že pracovná pohotovosť, vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa, sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (C-437/05 vo veci Vorel, bod 27). Osobitne v prípade hasičov súdny dvor potvrdil, že pracovný čas, zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas, ustanovený smernicou 2003/88/ES (C-429/09 vo veci Fuß, C-52/04 vo veci Personalrat der Feuerwehr Hamburg). Keďže žalobca musí byť počas výkonu služobnej pohotovosti k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, celý čas služobnej pohotovosti je potrebné započítať do pracovného času žalobcu. Bez vplyvu na porušenie článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES je preto aj skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada (§122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z.). Záver, že čas služobnej pohotovosti žalobcu je potrebné započítať do jeho pracovného času, vyplýva aj z aktuálnej judikatúry súdneho dvora, podľa ktorej, ak povaha a rozsah povinností a režim zodpovednosti, ktorý sa vzťahuje na pracovníka, vyžadujú jeho fyzickú prítomnosť na mieste výkonu práce, resp. povinnosť byť pre svojho zamestnávateľa k dispozícii a obmedzenia, uložené tomuto pracovníkovi počas doby pohotovosti sú takej povahy, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať v tejto dobe s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje, a venovať tento čas svojim vlastným záujmom, predstavuje táto doba služobnej pohotovosti pracovný čas pracovníka (rozsudky C-214/20 zo dňa 11.11.2021, C-580/19 zo dňa 09.03.2021, C-107/19 zo dňa 09.09.2021 a C-344/19 zo dňa 09.03.2021). Tento záver sa vzhľadom na skutkové okolnosti prejednávaneho sporu plne vzťahuje aj na žalobcu.

12.2 Nesprávny je názor žalovaného, že článok 17 ods. 1 smernice 2003/88/ES umožňuje odklon od článku 6 smernice 2003/88/ES v prípade príslušníkov HaZZ; tento článok sa na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje. Vzťahuje sa len na vrcholových riadiacich pracovníkov alebo iných osôb s právomocou nezávislého rozhodovania, rodinných pracovníkov alebo pracovníkov, slúžiacich náboženské obrady v kostoloch a náboženských spoločenstvách. Pracovníkov protipožiarinej služby a služby civilnej ochrany, na ktorých poukazuje žalovaný v podanom odvolaní, sa týka článok 17 ods. 3 smernice, ktorý však na druhej strane neumožňuje odklon od článku 6 smernice (len odklon od článkov 3, 4, 5, 8 a 16 smernice 2003/88/ES).

13. Právny poriadok Slovenskej republiky nemá výslovnú úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva Únie. Takúto právnu úpravu neobsahuje ani zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Súd prvej inštancie správne ustálil, že vzhľadom na zistený skutkový stav má ujma žalobcu najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu (analógia podľa §11 až §13 OZ). Žalovaný nesprávne namietal, že žalobca nepreukázal spôsobenú ujmu, pretože z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca v rozpore s článkom 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v žalovanom období od marca 2018 do marca 2021 odpracoval 1.709,71 hodín služobnej pohotovosti a jeho priemerný týždenný pracovný čas počas celého rozhodného obdobia od marca 2018 do marca 2021 dosiahol 52,29 hodín týždenne. Žalobca na preukázanie svojho tvrdenia o počte odpracovaných hodín predložil doklady od svojho zamestnávateľa, ktoré žalovaný žiadnym spôsobom nespochybnil a nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie.

14. Odvolací súd nesúhlasí s námietkou žalovaného, že neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa §13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého možno žiadať peňažné odškodnenie len vtedy, ak nie je postačujúce zadosťučinenie podľa §13 ods. 1 OZ a neoprávneným zásahom bola v značnej miere znížená dôstojnosť, resp. vážnosť žalobcu v spoločnosti. So zreteľom na povahu osobnostného práva, ktoré bolo v danom prípade porušené (právo na ochranu zdravia a právo na súkromie) a jeho okolnosti nemožno podmieňovať možnosť uplatnenia peňažnej satisfakcie požadovaním následku, ktorým je zníženie dôstojnosti, resp. vážnosti žalobcu v spoločnosti. Z ustanovenia §13 ods. 1 OZ vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie, pričom týmto zadosťučinením sa rozumie morálna satisfakcia. Peňažná satisfakcia prichádza do úvahy tam, kde by sa satisfakcia podľa §13 ods. 1 OZ nejavila ako postačujúca. Vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu došlo (t.j. žalovaný ako členský štát Únie neprijal opatrenia, nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b/ smernice 2003/88/ES) je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát); rovnako neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a podobne. Aj z formulácie §13 ods. 2 OZ vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti je len príkladom, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

15. Neobstojí ani argumentácia žalovaného, že pokiaľ nie je nariadený služobný zásah, môže žalobca počas služobnej pohotovosti odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, má vymedzený priestor na odpočinok (spánok) a nevyžaduje sa jeho aktívna činnosť, nemusí byť bdely a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Žalobca vykonáva službu na mieste určenom zamestnávateľom (služobný úrad), musí tam byť fyzicky prítomný a bez ohľadu na to, že nemusí byť aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti a že má vytvorené podmienky na oddych, resp. spánok, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti; je oddelený od svojho vlastného sociálneho súkromného prostredia a rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť organizovať si svoj súkromný čas a program, venovať sa svojim vlastným potrebám je prakticky vylúčená. Právo žalobcu na odpočinok bolo permanentne niekoľko rokov porušované napriek tomu, že žalobca plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy a preto bolo dôležité, aby mal možnosť si po práci odpočinúť. Služobný čas žalobcu má byť rozvrhnutý tak, aby nedochádzalo k porušovaniu jeho práv, vyplývajúcich zo smernice 2003/88/ES. K porušeniu práv žalobcu pritom dochádza práve výkonom služobnej pohotovosti. Nemajetkovú ujmu nie je možné nahradiť inak z dôvodu, že uplynutý čas žalobcovi nemožno vrátiť a nemôže ho už stráviť inak. Vzhľadom na špecifickosť zásahu do osobnosti žalobcu v dôsledku porušenia práva Únie a trvanie

zásahu nie je dobre možné porovnanie s inými obdobnými prípadmi zásahov, ako to namietal žalovaný v podanom odvolaní.

16. Neobstojí ani argumentácia žalovaného, že nemôže byť stranou sporu o ochranu osobnosti, pretože ustanovenia o ochrane osobnosti boli aplikované len na základe analógie ako podklad pre určenie výšky nemajetkovej ujmy žalobcu, kým predpoklady zodpovednosti žalovaného za spôsobenú škodu (nemajetkovú ujmu) boli aplikované na základe judikatúry SD EÚ.

17. Žalobca sa domáhal v tomto konaní zaplata náhrady nemajetkovej ujmy v sume 5.642,41Eur, ktorú vyčíslil. Zo súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca v rozpore s čl. 6 písm. b) smernice č. 2003/88/ES v žalovanom období odpracoval 1.709,71 hodín služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli (v rozpore s čl. 2 smernice č. 2003/88/ES) započítané do fondu odpracovaného (služobného) času. Zásah do osobnosti žalobcu spôsobený tým, že tento v uvedenom období pracoval v priemere viac ako 48 týždne bol preukázaný; za tento zásah do práv žalobcu na súkromný a rodinný život ako aj zásah do práva na ochranu jeho zdravia mu patrí nárok na primerané odškodnenie. Okresným súdom prisúdená náhrada nemajetkovej ujmy neprevyšuje náhrady priznávajúce súdmi v obdobných prípadoch, resp. obeťam trestných činov.

17.1 Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukazoval na rozhodnutia iných okresných či krajských súdov, v ktorých tieto priznali žalobcom nemajetkovú ujmu vo výške od 1.000,- Eur do 2.500,- Eur, odvolací súd odkazuje na právnu úpravu náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle §11 a nasl. OZ, podľa ktorých určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy závisí od voľnej úvahy súdu. Okresný súd správne prihliadol na okolnosti, za ktorých ku vzniku ujmy došlo (nesprávna transpozícia smernice č. 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z.), na následky, ktoré žalobcovi vznikli (zásah do súkromného života žalobcu, strata práva na odpočinok), zohľadnil aj žalobcom predložený výpočet, na základe ktorého dospel k výške žalovanej sumy; uplatnený nárok považoval aj odvolací súd za primeraný. Argumentácia súdu prvej inštancie bola aj v tejto časti správna, preto sa odvolací súd v plnom rozsahu s výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy stotožnil.

18. Vo vzťahu ku odvolacím námietkam žalovaného ohľadom výšky priznaného nároku, na ktoré reagoval vo vyjadrení v konkrétnostiach žalobca, krajský súd už nepovažuje za potrebné osobitne uvádzať žiadne skutočnosti (body 3.2-3.5 odôvodnenia), len akcentuje, že keďže výška náhrady nemajetkovej ujmy závisí od voľnej úvahy súdu, nič nebránilo súdu prvej inštancie inšpirovať sa výpočtom, poskytnutým žalobcom.

19. Podané odvolanie nebolo spôsobilé spochybníť správnosť rozhodnutia okresného súdu; odvolací súd ho preto podľa §387 ods.1, 2 C.s.p. potvrdil, a to aj vo výroku o trovách konania, výroku závislom (§379 písm. a/ C.s.p.).

20. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa §396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p.

20.1 Žalobca bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný, preto mu odvolací súd proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %); z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd výrok o nároku na náhradu trov odvolacieho konania do povinnosti ich náhrady (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp.zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30.05.2017, sp.zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp.zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017). O výške náhrady trov odvolacieho konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§262 ods. 2 C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods.2 veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§419 C.s.p.).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní

vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§421 ods. 1 C.s.p.)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa §357 písm. a) až n) (§421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa §421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b)(§422 ods. 1 C.s.p.). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§424 C.s.p.). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa §77 (§425 C.s.p.). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§427 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§428 C.s.p.). Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. (§ 127 ods. 1 C.s.p.). Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§429 ods. 2 C.s.p.).

Ak má dovolanie vady podľa §429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.